

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Fisc. SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valandit a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Hírdetetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — kr
Félévre	5 ft —
Negyedévre	2 ft 50
Egy hóra	1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopettisor egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasábsopettisorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Csütörtök, márczius 20.

57. szám.

Minden korteskedés ilyen legyen.

I.
(T.) „Az 1884. márcz. 14 és 15-kén értekezletre összegyűlt román választók belátván szükségét egy mérsékelt román párt alakításának, egy ilyet szerveznek a következő program mellett.

1. A párt a jelenlegi közjogi alapon áll és a hazai alkotmányán a k i t ö r v é n y e s t e r é n k i v á n m i k ö d n i, és részt veendő az országgyűlési választásoknál a románok által lakott minden vidéken“ sat.

Ime első pontja ama Budapesten összegyűlt román értekezletnek, mely a jelen politikai mozzanatok egyik legfontosabbika, de a melynek kellő megfigyelésére, amint látjuk, nem igen jut a magyar sajtóban elegendő tér, mert hát azt a magát miniszterelnöknek kinevezett bojgó Apponyi országjárása veszi igénybe, s a kortes rikkantások pártárczában elmosódik ez a megragadóan szép esemény, melynél csak szerénysége nagyobb, és hazafisága magasabb. Én legalább nem tudok rá esetet, hogy a román ajkuak a „h a z a a l k o t m á n y á n a k“ ily egyszerű nemes kifejezéssel, minden tüntetés és nagy hang nélkül, szerényen de komolyan, hibeinek vallották volna magukat, s hogy e szót „haza“ ily méltósággal és tisztán, minden más kommentár mellőzésével ejtették volna ki. Mert igenis, hallottuk emlegetni a „haza“ szót, de oly körülírásokkal, hogy nem igen lehetett benne gyönyörűsügnünk, s ha bár dagályos frázisokkal ezífrázottat, mindig nagyon messze állt ama igaz és őszinte, hogy ugy mondjam „physiognomiától“, mely most oly barátságosan és meggyerően hat reánk. Mert azt a benyomást teszi, a mit egy mesterkéletlen mosoly, egy őszinte „adjon isten“, egy tiszta szívűből fakadó barátságos „szervus!“ — Mintha régi idők óta meghasonlásban élő barátok, a ki-

békülés szellemétől meghatottan, a közös érdek felismerésével, a mult kellemetlenségeinek feledésével, baráti kezét nyujtva, és mosolyogva közelednének egymás felé. Reánk legalább ezt a benyomást teszi ez a program, a románokat úgy látjuk által felénk közeledni, mint a multakra fátályt borító s szintén kibékülni óhajtó barátokat, kik a midőn jobbjaikat nyujtják, lehetetlen, hogy mi is ne nyujtsuk a magunkét, kik a midőn mosolyognak felénk, lehetetlen, hogy mi is ne mosolyogjunk feléjük, s baráti parolát csapva, kezét szorítva fel ne kiáltunk: Servus Bruder! Kenyeres pajtás! Édes honfiktársunk szervus! Isten éltessen benneteket, így, testvéri kebleinkre borulva, mind örökkön és örökké! . . .

Hát bizony nagyon jól esik ez az igaz őszinte hang, ez a találkozás. És ha bár a program többi pontja még sok megbeszélési való óhajást vet föl, semmi aggodalmunk az iránt, hogy meg ne értsük most már egymást, mert hiszen az egymást megértéshez ugy sem kívántatott soha más, mint a kölcsönös bizalom és igazi jó akarat. Mert hiszen nem is akartuk mi azt soha, hogy a haza közös emléjén velünk együtt élő más ajkuak akarat és óhajás nélküli bábok legyenek, csak azt akartuk és annyit akartunk mindig, hogy mint egy haza gyermekei, hát ne álljanak velünk ellenséges lábón, hogy parlamentirozás által értekezzünk mint két ellenséges tábor, hanem üljük körül a közös asztalt és ott értsük meg egymást baráti szóval, kölcsönös türelemmel, a mikor aztán mindjárt más színezet lesz a beszédnek, mintha mint két tábor, ökleinket rázzuk egymás ellen. Azokat a román hazafiakat tehát, kiket a józan ész és lélektan követelte emez ut vezényelt szíveinkhez közelebb, nem csak a mi részünkről illeti elismerés, hanem elismerés illeti őket különösen azok részéről, kik ez által mint egy új életnek légkörébe vezettek, a mely légkör hogy sokkal egészse-

gebb és üdvösebb lesz reájuk nézve mint az eddigi volt, azt hiszem, Isten segélyével tapasztalni fogjuk minél előbb.

És most, midőn a megillető tisztelettel fordulunk ezen derék román vezérek felé, lehetetlen hogy meg ne emlékezzünk arról a vezérről is, ki bár mint láthatatlan alak áll a háttérben, de kinek bölcsessége és politikai mérséklete nélkül nem jött volna létre ez a kiegyezés soha.

— Az országgyűlés munkarendje.
Az országgyűlés husvétii szünideje ápril 4-én veszi kezdetét és ugyane hó 25-ikéig fog tartani. A szünidő előtt első sorban földadós szabályozási költségek meghatározásáról és Svájczeval a szegényjog kölcsönös biztosítása tárgyában kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatok fognak tárgyalatni. E közben a közgazdasági bizottság az ipar törvényjavaslat tárgyában készített jelentését, — az igazságügyi bizottság pedig a határvidéken fennállott házközösségi intézmény megszüntetéséről szóló törvényjavaslatra vonatkozó jelentését fogja beterjeszteni. Az ipartörvénynek a különböző pártkörökben leendő tárgyalása, tekintettel a törvényjavaslat és bizottsági jelentés terjedelmére, mint nemkülönben azon számos és fontos változtatására, melyet a bizottság a törvényjavaslaton eszközölt, mindenesetre annyi időt fog igénybe venni, hogy kérdéses, vajlon a képviselőház a husvétii szünidek előtt az ipartörvényjavaslatnak csak általános tárgyalását is megkezdheti-e. A házközösségről szóló törvényjavaslat azonban minden valószínűség szerint még a szünidek előtt kerül a képviselőházban a napirendre.

— Az ipartörvényjavaslat szövege.
Az ipartörvényről szóló törvényjavaslat a bizottság által elfogadott módosítások nyomán most van szövegezés alatt, s ha a szöveg meg lesz állapítva és a jelentés elkészül, a közelebbi ülések valamelyikén a ház elé terjesztetik. A törvényjavaslat tárgyalása valószínűleg csütörtökre fog napirendre tüzetni.

— Magyar aranyjárdék konverzió.
Az aláírás száz millió névértékű négyszázalékos magyar arany járdéokra, miután ked-

den, f. hó 25-én ünnep van, márczius 26, 27 és 28-ára fog kitűzteni. A 6 százalékos aranyjárdék egy részének felmondása, amint már közöltük, e hó végén történik július 1-ére, és pedig azért mondatik fel a még létező hatszázalékosnak csak egy része, mert nem volna czélzerű oly jelentékeny összeget egy napon beváltásra hozni; két vagy négy héttel később azonban egy további rész, vagy — ha a négyszázalékos járdák most az aláírásnál nagy mértékben fog becseséltetni — az egész hátralékos összeg is felmondathatik.

Fővárosi levél.

Budapest márcz. 19.

Két héttel ezelőtt minden hirlap a következő hirdetést közölte: „Pálmay Ilka kelengyéje naponként d. e. 8—10-ig d. u. 2—6-ig látható az Ádám és Eberlin czégnél.“

Kelengye? Kérdezte minden ember. De hát ki a völégény? Ez az első, s csak azután lehet kelengyeről szó. Ugy látszik azonban Pálmay Ilkának először volt kelengyéje, s azután lett völégénye.

Pagyolat ingek, himzett corsetteek, sujtásos kabátkák és izléses pongyolák egész özöne hevert a kirakatban. Minden ruhadarab sarkában ott a jel. Más ember a monogramját himeztette volna oda, de Pálmay Ilka neve pompás ideára alkalmas. Nem monogramot, hanem egy palma fát himeztette fehérneműbe. A kaczer fácska kaczián meresztette fel hosszú, legyező alakú leveleit, melyeket hét águ korona fogadott árnyékába.

Pálmay Ilkái a palmafa, a völégényé a korona,“ szokták mondogatni a járdelők s találgatják, hogy kilehet az illető. Akadtak rosz nyelvű emberek, a kik azt állították, hogy nincs is völégény, nincs is kelengye, hogy az egész dolog nem egyéb, mint reclam. Reclam az Ádám és Eberling czégnél. De ezek nem csak rosz nyelvek, hanem ügyetlen nyelvek is voltak. Az Ádám és Eberling czég nem szorul reclamra. Azt ismeri mindenki. Hanem az meglehet mégis, hogy az egész kelengye historia reclam volt. Reclam, csakhogy nem az Ádám és Eberling czégnél, hanem Pálmay Ilkának. Mert a bájos diva, szereti a reclamot, s nem irtózik vissza annak semmiféle fajtájától.

Hanem most az egyszer megjárta. A kelengye oly szép volt, hogy sokan kedvet kaptak a völégénységre. Ah, mert azok a rövid ujjú patyolat ingecskék, apró kihimzett

A spanyol falak egygyé lettek ismét. És én — „Mégint lehellék és éreztem azt, hogy élek . . .“

A homály eloszlott, megvirradt, felébredék.“

Következett „a b ü n ö s é j s z a k á j a“ Nyilas Sámuelről. E költeményt Debreczenben én hoztam divatba. Mint tudom, ma is kedvencz szavaltati darabok a diákoknak. Sőt ugy hallani itt a kolozsvári főtanodában is.

Ezzel tüntem föl mint szaváló tanárain, tanuló társaim és a debreczeni nyilvánosság előtt. Ez siettetted színészszé levésemet.

Pompás hasznát vettem most is. Nagy hatással adtam elő. En soh se tudtam, soh se akartam a szó szoros értelmében szaválni, megvallom.

J á t s o t t a m mindent már diák koromban is.

E költeményt rendszeren hársfa-gyalamáltam a collégiumi szobák hársfa-gyalán. Hangos ujrakban tört ki a tetszés.

De nem mertem vállalkozni, mert még énekelnem is kellett.

A falakat összecsengette a sugó. Pi-hentem.

Majd újból kinn állék mint Petőfi „Pál mestere.“

Lön általános derülttség és kaczej. Ezt már elszavaltam kétszer. Mert látam, hogy nagyon kurta lesz az előadás. Sugó csenget.

Falak össze. Kösziörülöm a torkom. Utolsó szám: „Ha meghalok csillag lesz majd belőlem.“

Kösziörülöm, reszelem. Érzem, hogy az énekből semmi sem lesz. Zene nélkül kétszeresen szépek kell az éneklésnek lenni, hogy

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Visszaemlékezések.

(Bánkban előadása alkalmából E. Kovács Gyulától.)

Mikor, hol és miképen játszottam Bánkot először?

Elfutottam Pecsényászkéhoz, a magyar zenevilágban Palotási név alatt ismeretes zeneszerzőhöz, a ki akkor Apátiban köztiszteltől környezve jegyzősködött.

Nálam sokkal idősebb léte re s tu volt velem.

„Kedves barátom! szólék lelkendezve. Légy oly szives gyűjtsd össze a bandát. Karmesterök vagy, rendelkezhetel velök. Parancsol meg nekik, hogy játszanak egy lármás zenedarabot a eszmadia szín kapuja előtt. Valami marsot, riadót, diadalmi dalt, hymnust, akármit csak minél több legyen benne a trombita, dob, bombárdó, réz tányér, fel kell ébreszteni, föl kell verni a várost — nem akarnak színházba jönni Kétségbe vagyunk esve. Kérlek, könyörülj szegény fejünkön.“

„Az legkisebb fiam. Várj csak. Epen ott hallottam őket ciznozgni az imént a nagy vendéglőben. Menjünk csak. Mindjárt oda terelem őket.“

Elmentünk.

Előre állottunk a bandának. — S körül kerültük a czéh épület körüli görbe utcát.

Biztattam a kormos atyafiakat, hogy csak fújják, huzzák, verjék, ahogy isten adta tudniok, mert baj van, rettentetes baj!

Czélit is értünk félig-meddig.

Kezdték összeszállingózni. Kilenczedfélkor számba vettem a gyülekezetet.

Voltak mindössze — tizenhatan.

Dozsát, a lelkes szabómestert, a gazdát és Pecsényászkéyt ismertem közülök csak. A többiek nagy öblös tajtékpijú kostyókös ismeretlen Compossessor-féle uri emberek voltak mind.

Nő — hallatlan! — egyetlen egy sem. Tehát benn vannak. Összegyülekeztek mind.

Több nem jön. Hiába való minden csengetés és várakozás. Nézegetik, próbálgatják az ülést a hosszába rakott padokon.

S támadt hatalmas józú kaczej.

Én eltűnök, öltözéshez látni.

„Helyesen, istenemre az!“

Itt van Melinda, azt mondod Tiborcz?“

(Tiborcz persze nem volt sehol.)

Elkezdem szaválni szerepemet.

Csalódik, ki azt hiszi, hogy e nevelés-ges pillanatban, nekem lett volna kedvem nevetni.

A tréma, melynek bizonyos fokát megjelenésem első perceiben talán siromig érezni fogom, ez ünnepélytelen alkalommal sem maradhatott el.

Bánk bán tragédiánk imádatom tárgya lett első megismerésem után. Nem a két-vagy öt forint érdeke birt e merénylőre a nyomor ily örvényében most sem, hanem a rajongó vágy: játszhatni e csodált alakból minél előbb, habár egy felvonásnyi részletet is.

Esengtem e játék boldogsága után épen ugy, mint egykor Otthellónak a Peleskei nótáriusban alkalmazott egyetlen jelenete ábrázolásáért. Hol pedig tudvalegleg kaczejn szokták a boldogtalan szerecsent.

Remegett e trémában az öröm egy párányi érzete is.

Szerop nemtudási aggály nem bántott. Tudtam Bánkot és Peturt már egy év előtt könyv nélkül. Csak az volt a baj, — hogy előbbi direktorom fiatalott még ily férfiakra.

Lehet azonban, hogy ő maga is szenvedélyileg játszott. Elég az, hogy semmiképen nem juthattam játszathatásához.

Igy kellett e műremekhez nem méltó véletlent itt nyakon ragadnom. Kimondhatatlan melegség öntötte el szívemet.

„A becsületet kinezotatik, megostoroztatik“ nagy beszédem után csorgott rólam a verejtek.

Alkalom hiányában eddig soha sem észlelhettem még, hogy mily nyomasztó, mily kétségbejítő hatása van a színészre annak, ha nem emelvénre, hanem a nézőkkel egy ugyanazon vizszintes talajon állva kell szerepelnie. Mintha folyvást súlyedtem volna. Minden perczben a belesülés kerülgetett. Ingoványok süppedékei közt vergelődtem.

Tisztán éreztem azt is, hogy egyetlen constructiót se mondtam helyesen. Még ugy se a mint az egi és kövesdi mezőkön oly sokszor bizonyos öntetszéssel orditozgatam.

Éreztem, hogy a szerep van felül, én alul. Hogy a fenséges pathoszu sorok mázsás sulya alól teljes lehetetlen létségben kivergődnöm. Agyon lapított még az egyetlen felvonás is. Végtelen boszúnak tetszett. Alig vártam, hogy végére juthassak, alig hogy le-szarhassam a királynét.

Végre leszurtam.

Meghalt.

Oda lettünk mind ketten.

„Ne tapsolj, hazám!“ Szót fogadtak.

„Ni reszket a bosszöllő!“ valóban reszkettem mint a kocsonya. „Ki, ki! mert a tető-reám szakad!“ . . . Igazán nem lett volna esoda.

lyukaeskaikkal végtelen jól ilhetnek a széles nyílásokba. Kiben ne támadna fel a vágy — a patyolat inget látni.

Es egy hét alatt egy csomó fiatal ember, fiatal és öreg, csunya és szép, kövér és sovány, gazdag és szegény ajánkozott — a vőlegényesre. A művész jóvalogathatott benne, minden ujára került vagy tiz. Es elinté csak kacagta ezt a tréfát, abban a biztos tudatban, hogy nem fog beleszerelni senkibe. Ismeri már a szívet, ki van az jól próbálva, a megpróbáltatások ellen.

De úgy látszik, meg sem volt olyan nagyon jól kipróbálva. Mert az ajánlkozók közt volt egy csinos földbírtokos, nem is öreg, nem is fiatal, nem is szegény, nem is gazdag, a ki elhódította. A diva már be is jelentette, hogy a kath. hitről áttér a protestánsra; elvált jelenlegi urától, és — magára veszi hymen rózsánczait.

De vajjon meddig bírja ki? Meddig lesz rab?

Erre a kérdésre nem merünk válaszolni.

Annyi azonban bizonyos, hogy ez a hét legérdekesebb, legpikánsabb eseménye. Akár vigjátékot is lehetne írni feléje.

A többi újdonság mind olyan stereotip dolog, Chablou. Egyéb semmi. Megünnepeltük márczius 15-ikét. A lapok előkeresték a múlt években megjelent vezércikket és költeményeket s kiadták újra. Csak Ábrányi Kornél tesz kivételt, mert ebben van tűz, verve és lelkesedés. Talán az kissé több is mint kellene.

Mert a lelkesedés a fölös, épp oly kárkony, épp oly ártalmas, mintha fogyatékos. Példa rá Czegléd, hol csupa lelkesedésből eldöngöttek egy képviselőt, s megdobálták másik hármat. A tojás sárgájával valóságos parázslást üttek, s oly bőségesen dobálták a vendég képviselő fejében, hogy rögtön felszökött az ázsója.

Ez a tojás pazarlás különben egészen Verhovay Gyula tiszteletere történt, a kinek az éleztapok „végszösszenetek” adnak a szájába, pedig nem szösszen, hanem kiabál és nem is utóljára teszi. Az isten szabad ege alatt, kaecskaringós körmondatokban esküdt meg ártatlanságára, és a czeglédiek hittek neki. Diadallal és glóriával vették körül, dioshimuszokat zengtek a füllébe, bankettek rendeztek a tiszteletere, stb. Merje hát valaki még azt mondani, hogy lejárt a magat?! Dehogy. Még csak ezután lesz igazán nagy. Azzá teszi a czeglédi nép, ha ugyan a bíróság közbe nem lép és a sok igazgatóság után jó akaratul nem juttat egy kis nyugalmas helyet a t. képviselő ur számára. És ha így lesz, akkor martinak tekintik s a czeglédiek azt fogják mondani róla, hogy ez nem egyéb mint a nagyság átka.

Különbözők ezt már Trefort Agost kultusz miniszter is érzi. Amerikában Torontóban egy utazót neveztek el róla. Szerencsére Amerikában történt a hova talán még sem érhet el egy pár képviselő keze, különben bizonyosan interpellálná érte a miniszterelnököt. Hanem annyi bizonyos, hogy Trefort Agostot sok kitüntetés éri: — tavaly szobrot emeltek neki, az idén utazót neveztek el róla. Más embert az ilyen kitüntetések halála után szokták éri. Trefortra életében ömlik az isten áldás. Mi lesz ha meghal?

Élvezhető legyen. Rekedt hanggal, semmi kíséret — jobb meg nem kockáztatni. Abba hagyat minden erőlködést, „Sugó csengess! Vidd a falat!”

Kiallok és aláztatosan meghajtom magam.

„Engedelmet kérek a mélyen tisztelt nagyerődmű közönségtől, az egésznap sok herceze huzabában, ebben a sok szavalásban annyira kifáradt a hangom, hogy egészen be rekedtem, énekelni képtelen vagyok. A „ha meghalok csillag lesz majd belőlem” elmarad. Hanem szavalok helyette annyit a mennyit parancsolnak.” — Tenger verset tudtam könyv nélkül.

„Bravó! Bravó! Éljen! kiabáltak nevetve.

„Halljuk hát! Rajta!”

„Költői ábránd volt mit eddig érzék.”

Petőfőtől. Elmondtam. Tapsoltak. Hajlongtam, eltüntem.

Szünet. Előállok ismét.

„Almodtam szépét gyönyörűt!”

Petőfőtől.

Taps, hajlongás, eltűnés újból.

A sugó törül arcát. Repíti a falat. Gyönyörűség volt nézni, hogy belejött. Akár egy gép, egy gözgép.

Hajtom magam:

„Az uri hölgyhöz” — Vörösmarthytól.

„Elég! Elég! hangzott unni sonó; Ne bántsk már Ne fáraszk azgyon! Elég Kovács ur! Hagyja el!”

„Hagyja biz azt!” szól egy legöregebb egy legnagyobb pipájú, legnagyobb szakálu, leghatalmasabb alaku uri ember. — Jőjenek a vendéglőbe vacsorára. „Hányan vannak?”

„Négyen!” No csak siessenek utánunk mindnyájan.

Ök elmentek. Mi számoltunk. Hamar megessett. Tizenhat ember, ötven krajczárjával, nyolcz forint.

A szünet nem fizettük meg. A mester későn kelt. Mi korán. A gazdám elengedte a gyertyára előlegett két váltó forintot.

„Össze fogják törni a szobrárt, eltörlék az utazót.” — szólal meg mögöttem Csanády Sándor bácsi.

Es meg lehet, hogy igaza is lesz. Az ember ha nem születik Cumberland-nek — nem tud olvasni a jövőben. Hogy tudók mi történik évek múlva, ha azt se tudjuk, hogy nehány nap múlva mit hoz a jövő. De én tudom. Lesz káromkodás és fogak csikorgatása. Az emberek szidni fognak — engem unalmasnak tartanak, ha elolvassák ezt a hosszúra nyult fővárosi levelet.

De máskor majd ki reperálja a csobrárt: Relle Iván.

Az iparos ifjuság sorsjátéka.

Debreczen márcz. 20.

A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete a f. év július hó 6-án fogja tizedik évi fenállásának ünnepélyét megülni. Hogy ez ünnepély jelentőségében mérten minél fényesebb és minél sikerültebb legyen, arra nevezte az egylet által e czélból kiküldött rendező bizottság minden irányban gondoskodni igyekszik. De azt, hogy ez ünnepély az egyletre nézve hosszú időközön át emlékeztetés is maradjon, ezen ünnepély alkalmából létesítendő humanitárius intézmény alapítása által óhajta elérni.

Egy pénzalapot kíván ugyanis teremteni, melynek kamataiból évenként egy vagy két, arra érdemes egyleti tagot tovább képezés végett külföldre kiküldhessen. E czél elérésére tekintetből a f. év július 6-án tartandó ünnepély alkalmával ezen létesítendő alap javára egy sorsjáték rendezését határozta az egylet, mely sorsjáték az egylet által beszerzendő értékes nyeresémtárgyak kisorsolásán alapulandó.

Az egylet e nemes törekvésének kivételében a n. é. közönség több ízben tapasztalt jóindulatára és segélyezésére támaszkodik, minthogy a létesítendő alapítvány csak úgy lesz előállítható, s a rendezendő sorsjáték eredménye az egyletre nézve anyagilag csak úgy lesz kedvező, ha a n. é. közönség nyereségre felhasználandó tárgyak ajándékozása által az egyletet kitérte terve kivételében elősegíti.

A legmélyebb tisztelettel, s az egyletünk iránt eddig is tanúsított jóindulata folytán, bizalommal fordulunk emel fogva Debreczen város t. közönségéhez, hogy rendezendő sorsjátékunkhoz, s a létesítendő alapítvány javára valamely tárgy adományozása által hozzájárulni kegyeskedjék.

A midőn az adományokért előre is a egylet nevében köszönetünket nyilvánítjuk, egyzersmind van szerencsés tudatni, hogy a fenti célra az egylet elnökségéhez juttatandó adományok a helyi hírlapokban fognak nyugtáztatni.

A debreczeni iparos ifjuság önképző és betegsegélyző egylete nevében:

Serly Ede egyleti elnök
Grünvald József egyleti titkár.

Ingyen vacsorára mentünk. Mindenkinek zsebében épen maradt a két forint.

Reggeli a sugó és szinlaphordó elbuesztak tőlünk.

Mi pedig, én és a primadonna megfogadtuk jó gazdám segítségével az óhajtott külön szekeret s mire a teli hold reánk világitott, ott állottunk a mezőtúri nagy állás előtt, melyben Nyiri György már akkor fölépítette azt a szinpadot, melyen én másnap Bánkbából Virág Marci lettem.

Régi, kedves gazdám, lelkes szabómester, Élték, vagytok-e még triss, eleven testtel? Szálljon minden áldás égen, földön rátok! Ah, ha eljárnátok újra nektek Bánkot!!

A zergevadász.

Beszélgő.
Souvestre Emil H.
(Folyt.)

— Három óráig folyton üldöztem őket a csucok és echelelti szoros közt, — folytatta Ulrich, lelkesülésében főlebb és főlebb emelkedve. Előbb a Viescher-Hornnak mentek a jéghegyekkel ellenkezően, azután egyszerre megfordultak. Négyeszer szakítottam meg üldözésemet, midőn oly közel voltam hozzájuk, hogy tisztán hallhattam a király-kormányzó sziszegését, de utamat egy szikla, vagy szakadás, vagy mélység mindig elvágtá.

— És merre vesztetted el őket? — kérde Trina asszony.

— Az Eigerhez érvén, míg nekem egy sziklát kelle megkerülnöm, ok eltűntek.

— Igen azok, mindenesetre azok, — szólt az öreg nagyanya gondolkozva, — kilencz zerge a király élőkön! Lehetetlen elérni őket, s mikor az ember már majduem czélnál van, az egészek vége. Frénéli atyja látta őket a halálát megelőző hónapokban.

Hans összerázkódott, mintha nem jól volna... de percnyi szünet után kérde hidegen:

— Azt hiszi ön, hogy ez egy csoport kőborzgerge volt?

— Ki tudja! — mondá Trina asszony

Napi hírek.

— Felolvasás. A helybeli iparos kör érdekében a kör tagjai s általában pedig a n. é. közönség javára folyó évi martius hó 23-án délután 1/2 órákor a városház nagytermében „a z iparosok a költészet” — című felolvasás tartatik, melyre az iparos kör tagjai s a n. é. közönség tisztelettel meghívotnak. A z iparos kör elnöksége.

— A helybeli „Fröbel gyermekkert-egylet” választmánya f. márcz. hó 7-dikén tartott ülésében azon határozatot hozta, hogy ha az egylet helyiségébe járó valamelyik gyermek után az esedékes havitandij a hónap 5-ik napjáig kinem fizettetik: úgy a gyermekkertésznö értesítse az illető szülőt, hogy a gyermek az egylet helyiségében továbbra el nem fogadtatik. Mely határozatot mihez tartás végett a t. szülőknek figyelmébe ajánljuk. Debreczen 1884. márcz. 19. Kovács B. Gyula id. egyleti titkár.

— E Kovács Gyula a kollegiumban. Színházunk kitünő művész vendége, főiskolánk egykori növendéke tagnap délután meglátogatta Nagy Pál tanár kalauzolása mellett a kollegium nevezetességeit, a könyvtárt, természetrajzi és természettani gyűjteményeket, a Petőfi szobrot, a felsőbb tanulók olvasó egyletének helyiségeit, benézett egy pár diák szobába is, így az alsó emeleti 14. coetusba is, melynek vendégkönyvébe a számos országjáró férfiak nevei közé ő is beírta nevét.

— A debreczeni Fröbel gyermekkert egylet 1884 év april hó 6-án d. u. 3 órákor az egylet helyiségében közgyűlés tart. Tárgy: Elvi jelentés, s számadások 1883-ról; — költségelőrányszat 1884-re; — elnök és titkár választása. Az elnökség.

— A sétahangverseny a közönség óhajához képest fél 5 órákor fogja kezdetét venni.

— Zeneestély. Vilmos Lajos vendéglőjében holnap este a Magyar testvérek zenekara közreműködésével zeneestély tartatik.

— Köszönetnyilvánítás. A debreczeni Takarékpénztár tekintetes igazgatósága által, a folyó évi martius hó 9-én tartott közgyűlés határozata alapján „a debreczeni könyvnyomdások segélyző egylete részére 10 osztr. ért. forintot volt kegyes kezemhez juttatni, mely kegyes adományt egy a takarékpénztár tekintetes közgyűlése, mint a tekintetes igazgatóság a fent nevezett segélyező egylet nevében fogadja leghálásabb köszönetemet. Debreczen, 1884. márt. 20. Fries József m. k.

— Nagyszerű felolvasó estély lesz az, melyet a Fröbel gyermekkert tervez. Tudjuk, hogy Jókai Mór itt időzése alkalmával felkérte a felolvasás tartására. Az egylet elnöksége G. Teleki Sándor ur itt időzését arra használta fel hogy őt is megnyerje azon alkalmából egy felolvasás tartására. Teleki megígérte a közreműködést.

— Színház. Tegnap Jókai Mór remek nyelvezetű szép darabjában „Milton-ban gyönyörködünk. E Kovács Gyula a czimszerepben ismét egyikét nyújtotta gyönyörű alakításainak. Szépen, neme-

mereven nézve maga elé. A ros zellemnek fenn a magasakon van hazája, országa.

— Én nem tagadom, — válaszolá Hans. Azok, kik az éjt a Jungfrau mellett tölték, többször hallották őt sóhajtan, ordítani. De én nem félek a ros zellemtől. Tizenegy éve, hogy harcolok az ő országában, s míg meglesz vándorbotom és fegyverem, senki segélyére nem fogok szorulni. Uram boocsás! de ha a ma reggeli zergecsapat a fekete anygál volt, esküszöm, hogy meg fog golyómmal ismerkedni!

Frénéli és Ulrich egymásra tekintett. Mindketen a völgyi lakók vallásosságában neveltetvén, előttük az örökös hó tájai nagyszerű csudaművek hazája volt, hol az ember nem mokaeszkodhatott, s csak a gondviselés iránti hiszékeny odaadás és így isteni segély által juthatott valamire. Hans merészsége nekik istentelenség-, vallástalanságnak tűnt fel. Az agnó kötségekivil szintén osztá e véleményt, mert fejle fordítván fejét, mint egy félhangon mondá: A láthatlan ellent nem jó felbőszíteni, — mert nem jó az ördögöt a falra festeni,

De a vadászt heve, tüze már tulragadta. Felkelt s öklével az asztalra csapván:

— Éljenre! Trina nénem, — kiáltá, — önnök ez intése csak olyan, mint a scheideki sziklák magányának sziszegése. Figyeljek arra, mit fogadok, igérek most, és ti is mindnyájan. Nyolcz nap nem fog letelni, s ez asztalon egy zergékirály negyede lesz, melyet én ejtettem el.

E beszédet egy tekintet követé Frénéli, melyet Ulrich átértett. Rokónak száva sohasem voltak hidegvérrel, könnyelműséggel mondva; az, mit mondott, mindig mintegy saját magának lekötélzése volt, melyet minden áron be szokott tölteni. E legújabb fogadását hosszu esend követé.

Ezalatt egy faszéket közelíte az asztalhoz s odaült a nagyanya által felhordott silány estebédhez. Az egész fekete kenyérmaradék és sovány sajtból állt. Hans a faragóhoz fordult.

— Gondolom, hogy cousinomnak nem

sen, hatalmasan játszott, s remek szavaltával gyakran felzúduló tapsvihart idézett elő. — A kedves vendégművész szombaton „Julius Caesar”-ban Brutust játsza.

— Kabai papválasztás. A kabai népes és gazdag ref. egyházban a kandidáló bizottság határozata folytán f. hó 31-dikére tüzetett ki a papválasztás. A kijelöltek közül, mint kabai levelezőnk értesít legelőbb ki látással a győzelemre nt. Dávidházy János pocsaji lelkész a debreczeni egyházmegye jeles esperse bir.

— A márcziusi nyár. Oly verőfényes meleg napjaink vannak, akár májusban. Az idei télén az egész északi földgömb viszonyait rendellenesnek mondhatjuk. Észak-Amerikában Kanadától egész Floridáig január hóban oly iszonyu hideg uralkodott, mely még a nevezett földrészc excentzív éghajlatához képest is rendkívüli volt. New-Yorkban, mely Nápolyal ugyanazon szélességi fok alatt fekszik, a higany 35 fokra szállott a fagypontra alá Celsius szerint, Charlestonban pedig, melynek fekvése Kairóéknak felel meg, 8 fokra. Ily hidegre ott 108 év óta nem tudnak példát! Floridában, mely az Azorokkal és Medinával egy fokot fekszik, a hideg oly nagy volt, hogy számos narancsfaliget ment tönkre. Ugyanezen időben Kis-Ázsiában és Mezopotámiában egészen Bagdadig nagy hideg uralkodott. E helyeken már karácsonykor vastag hóréteg fűdte a földet. Szibériában a tél nagyon korán beállott. Európában azonban, mely a két, az amerikai és az ázsiai hideg vidékek közt fekszik, az egész évszakban szelid tél uralkodott. Észak- és Közép-Oroszországban, Pétervárot, Moszkvában és Kievvben, december és január havában, és még februárban is szokatlanul szelid volt az időjárás. A hőmérséklet e vidékeken csak szórványosan szállt alá 10 fokra Celsius szerint. Angliában, a melynek földje fölött időnkint iszonyu viharok száguldoztak át, az északi vidékek csaknem egészen fagymentesek maradtak. Déli Angliában, melynek éghajlata különben is szelidebb szokott lenni, tél közepén a szabadban is nyitlak ibolyák és rózsák. Szelid tél uralkodott továbbá Németország északi részeiben, a hol már a növényzet fejlődésnek is indult. Február elején Észak-Amerikában nagy esőzések álltak be. Ezt követték nagy vizáradások, különösen az Ohio mentén. Február hó végével az ázsiai hidegebb vidékekről a hideg nyugatra nyomult, s az egész Oroszország fölött elterjedve, Oroszországban most épp oly hideg márczius van, mint tavaly nálunk. Közép- és Nyugat-Európában ellenben a tél csak kisebb havazásokban nyilatkozott, s csakhamar tavaszias folymot öltött, mely a növényzet kifejlődésére rendkívül jó hatással van. Tényleg a természet az idén nagy fejlődésnek indult már és éppen annyival van előbbre, amennyivel tavaly hátramaradt. A rovar- és a madárvilág nagyon élénk. Ne feledjük el azonban azt, hogy oly években, amilyen az idej, a tavasz közepe hidegebb szokott lenni. A meteorológok számítása szerint májusban, de lehet, hogy már ápril második felében az idő nevezetesebben hidegebbre változik. Bizonyosnak mondják, hogy ez időtájt nedves hideg idő és hideg lecsapódások fognak egymással váltakozni. S mily rosszul fog ez hatni a vetésekre!

— Szikaszti. „Nyirvidék” írja: hivatalos forrásból Samu ideiglenes p. tári pénzt szikaszti tét jegyzőkönyvile k 4110 k. ir. ad 5000 forint pénztá lett, a mult héten any már hivatalos adópenztárnok N és becsültetésben talált hitlere a vő

— Czegléd. zó eset, melyet a gaszál szolgáltában. Mr. Bradlaug előtt este tartani a lárma és zaj m. fölölvásás az „5 volt hirdette és sze annak megh. tojjással, rothadt lével dobálták m a szónoki emelvény megkísérlé, hogy zaj és ellenmond Végre Bradlugh 1 jat ajánlott föl a lomposait megnev lönség persze a kiadni 10 font st sem, anélkül is tu

— Kuttyák. czia, svájci és h. kuttyákat tanitana igen egyszerű. A ütök, verik, kopla éhesek, előveszik hol őket ellenkez simogatták és ellé eljárást addig ism hogy a kutya on szabadon bocsátja a határon oda, al a kutya ily módo ják kis teriméjü, elzett koplatatás bocsátják. A kutya, követve gyorsan a elszedik töle az á

— Riadalon merle jezuita aty oly nagy zavargá mult csütörtökön nykolat, melyet kitört félbe. A za félét beszélnek B nűbb az az a véle félreértése idézte ves rosszul lett a összerogyott, azt lók, hogy: „Vizet vők azt hitték, ho némelyek „tüz”-et riadás támadt a t. dött mindenki. Szé oríték lélekjelenlé tatni a közönséget óráig tartott a tol beszédét a lelkész. csak az asszonyok

— Zündilés res bírőválasztásró rösmezőről (Máram előjáróság választá mintegy 1000 emb aia vette. A zajor (48-ból ismeretes vezető) és Kabaly megválasztott bíró lasztás jegyzőköny rendőség ket izbe kül szétützte az it get, de harmad izkódva adta ki l szurást kapott. A szétíratott. A bíró hiúsult, mert Szaj gabiró a zavar ut vet már nem talá gálat megindítottá vényészeki bírók

— Öngyilk. délután 2 óra tájba az ujszegedi tiszványak voltak s tözött nő futott le s a kezében levő leült a láb szélé ruhájja alsó részét sikoltással a hat rendőr a part me dig, a hol a mol és esónakra kapot sem merült alá, m hozzá ért; kihuz meg volt halva. s sarga kendőt s a egy receptet talált ná ezek voltak ir Mária, H.-M.-Vás Ennek alapján a re a férjének, a ki jo A férj ma megére hullájában nejele á járva vitték el a ság okául, mint a gyógyíthatatlan be

— Vagyazz Nelli, vagyazz leányom, — mondá vigan. A mi benne van nem fű, sem kö, még pillangó sem, hanem feleletem Hans unokaöcsémnek. Mikor beléptem, nem beszélt-e silány eledelel? Emeld fel a fedőt Nelli, s mutasd meg neki, mit hoztam.

Ez fölnyitá a kosarat, honnan egymás után kivett tojásokat, füstölt hust, három felhő kenyeret és egy üveg cseresnyepálinkát. A vadász, kit az előbbi tárgyak nem látszának érdekeln, ez utóbbinál a megelégedés jeleit mutató.

— Na ez talán fel fog vidítani, — mondá az öreg, öcsese vállára csapván. Örvendek, hogy komoly szivedbe egy kis vigyogót tölthetek. Jó napot, Trina! Csak két nappal venültél tegnapelőtt fogva, mióta nem láttalak; ki, te Nelli, süsd meg, főzd meg mindazt, amit hoztam. Új ide, Ulrich, majd együtt vacsorálunk — fiam.

Igy mindegyikhez kedélyesen egyikét szót mondva, lerakta a miket hordott s az asztalhoz ült, szemben unokáival. Nagy vigyázattal kibontá a pálinkás üveget. Mind-egyiknek poharába töltvén egy keveset, végre magának szolgált. Azután kedélyes, vig hangon kérde Hanstól, ha lött-e valamit, mire ez tagadólag intett; végre Ulrichhoz fordulva, meremgeni állása felől tudakozódott.

(Folyt. köv.)

— Gyilkoss. városon f. hó 15 é

— **Sikkasztó világ Szabolcsban.** A „Nyirvidék” írja: Nyirbátorban, mint hivatalos forrásból tudjuk, Katz (Egri) Samu ideiglenes postakézelt, 3500 forint kincstári pénzt sikkasztott és kártyázott el. Tetőt jegyzőkönyvileg bevallotta. — A nagy kállói kir. adópenztárnok, Polónyi 5000 forint pénztárhiány hátrahagyása mellett, a mult héten nyom nélkül eltűnt. A hiány már hivatalosan konstatació van. Az adópenztárnok N.-Kállóban köztisztviselőben és becsültetésben állott. A sikkasztás alig talált hitelt a városban.

— **Czepléd — Angliában.** A következő eset, melyet a „Standard” közöl, némi vigasztalást szolgálhat a czeplédi botrány ellenében. Mr. Bradlaugh fölolvasást akart tegnapelőtt este tartani a bridgewateri városban, de a láma és zaj miatt nem volt erre képes. A fölolvasás az „örökjárdékok” ezime alatt volt hirdetés és közel ezer ember gyűlt össze annak meghallgatására. Bradlaughot tojással, rothadt gyümölcseccel és többféle lével dobálták meg és rakétákat vetettek a szónoki emelvény felé. Bradlaugh több ízben megkísérelte, hogy felszólaljon, de ez a nagy zaj és ellenmondás miatt lehetetlen volt. Végre Bradlaugh 10 font sterling jutalmát ajánlott föl annak, aki az ellenzék kolompasait megnevezi és távozott. — A külföldi persze az, hogy nálunk nem kell kiadni 10 font sterlinget, még tíz krajczárt sem, anélkül is tudjuk a kolompások neveit.

— **Kutyák mint csempészek.** A francia, svájci és hollandi határon sok helyütt kutyákat tanítanak be csempészetre. A mód igen egyszerű. A kutyákat az egyik helyen ütök, verik, koplaltatják. Amikor már nagyon éhesek, előveszik és átviszik a határon, a hol őket ellenkező bánásmódban részesítik, simogatják és ellátnak bőven étellel. Ezt az eljárást addig ismétlik, a míg észreveszik, hogy a kutya onnan, a hol koplaltatják, ha szabadon bocsátják, már magától is átszalad a határon oda, ahol enni kap. Mikor aztán a kutya ily módon be van tanítva, megrakják kis teremjű, de értékes tárgyakkal és a jelzett koplaltatás után sötét éjjel szabadon bocsátják. A kutya, mielőtt kiszabadul, ösztönét követve gyorsan átszalad a határon, a hol elszedik tőle az árukat.

— **Riadalom a templomban.** Hammerle jezsuita atya, kinek prédikációja alatt oly nagy zavargás volt nemrég Bécsben, a mult esztendőben Budweisben tartott hittanórákat, melyet ismét nagy riadalom szakított felébe. A zavargás okáról sok mindent elbeszélnek Budweisben, de legvalószínűbb az az vélemény, hogy egy szónok félreértése idézte elő a zavart. Egy földműves rosszul lett a papolás alatt s a midőn összerogyott, azt kiáltotta a körülötte állók, hogy: „Vizet! Vizet!” A távolabbi levők azt hitték, hogy tüzoltásra kell a viz s némelyek „tüz”-et kiáltottak. Erre aztán nagy riadás támadt a templomban. Kifelé iparkodott mindenki. Szerencse, hogy többen megőrizték lélekjelenlétüket s megtudták nyugtatni a közönséget. Körülbelül egy negyed óráig tartott a tolongás s aztán folytatta beszédét a lelkész. Nagyobb baj nem történt, csak az asszonyok ruháiban esett kár.

— **Zendülés a bíróválasztásnál.** Végres bíróválasztásról értesítik lapunkat Körömszörösi (Máramaros.) F. hó 11-én a községi előljáróság választása alatt a községhez mintegy 1000 ember (többnyire orosz) ostom alá vette. A zajongó tömeg Plasztunyk Iván (48-ból ismeretes hírhedt lázító és muszkavezető) és Kabalyuk Iván vezetésével a megválasztott bíró, Mór Ferencz és a választás jegyzőkönyv kiadását követelte. A rendőrség ket izben minden nagyobb baj nélkül szétűzte az ittas és verszomjazó tömeget, de harmad izben néhányan megragadták R a t o r nevű csendőr fogyerét, mire ez tüzet és Plasztunyeket megöltte. A véresszájú lázító harmadfél óra mulva átkozódva adta ki lelkét. — Kabalyuk több szurást kapott. A tömeg vezetői elestét látva szétfutott. A bíróválasztás mindazáltal megihusult, mert Szaploncey Lajos elnökölő szolgabíró a zavar után a választási jegyzőkönyvet már nem találta. A törvényeszk a vizsgálat megindítására Korányi Frigyes törvényeszk bíró küldötte ki.

— **Öngyilkosság.** Szegeden tegnap délután 2 óra tájban a gőzfürdő előtt sétálók az újszegedi tiszaparton megdöbent látványoknak voltak szemtanúi. Egy uriasan öltözött nő futott le a töltésről az ottani lápra s a kezében levő batyut a Tiszába dobván, leült a láb szélére, s a mint kivehető volt, ruhája alsó részét kötötte össze, azután éles sikoltással a habok közé vetette magát. A rendőr a part mentén szaladt egész a vashidig, a hol a molnár meghallotta a kiáltást és csónakra kapott. Az öngyilkos még akkor sem merült alá, midőn a molnár csónakjával hozzá ért; kihuzta a vízből, de már ekkor meg volt halva. A rendőrség a lápon egy sárga kendőt s annak bekötött csücskében egy receptet talált, a melynek hátára rajzónal ezek voltak írva: „Kenéz Pálné Szilágyi Mária, H.-M.-Vásárhely. Benne van a vízben.” Ennek alapján a rendőrség rögtön táviratozott a férjének, a ki jómódu gazda Vásárhelyen. A férj ma megérkezett s az öngyilkos nő hullájában nejjére ismert. A szegény embert ájúlva vitték el a holttesttől. Az öngyilkosság okánál, mint a szegedi lapok írják, a nő gyógyíthatatlan betegsége szolgált.

— **Gyilkosság egy hagymáért.** Szászvárosban f. hó 15 én romosi Tzirilla Boksá,

a ki csak néhány nappal ezelőtt szabadult ki az enyedi országos fogházból, Stopenk Nyikolae-tól a piaczon egy hagymát lopott. Stopenk felesége — írja levelezőnk — észrevette, a midőn Tzirilla B. a hagymával el akart illanni és szobul sző, végül megdühködés támadt. Stopenk Nyikolae, a ki először hagyta, hogy természetes felesége csak végezzen a tolvajjal, de midőn látta, hogy alighanem kedves élete párja fogja a rövidet huzni, hamarosan egy éles kést rántott elő s Tzirilla Boksát egy szurta nyakszirtén, hogy az rögtön szörnyet halt.

A czeplédi eseményekhez.

A képviselőház tegnapi ülésén, különös érdeklődéssel várták: vajjon Széll György megjelenik-e az ülésben; ettől függött, hogy simán folyik-e le a tanácskozás, vagy pedig zajosabb jelenetek is kifejlődnek a czeplédi ügyre vonatkozólag provokált felszólalások körén belül. Azonban Széll Györgyöt hiába várták. Az ülés előtt egy fiatal embert küldött a ház elnökehez és a háznapgyoz; a fiatal ember Széll György nevében azt panaszkodta, hogy Hoitsy és társai Széll Györgyöt a házban inzultálni szándékoznak, tehát Széll arra kéri az elnököt és a háznapgyoz, hogy nyújtson neki védelmet. Az elnök biztosította Széll Györgyöt, hogy az érdekel képviselő lovagias emberek lévén, más uton szereznek maguknak elégtételt. A háznapgyoz azt mondta, hogy megteszi azt a mit tehet. Kovács László háznapgyozt ki is adta a ház szolgáinak az utasítást, hogy ha valami idegen ember tettelesen bántalmazná Széll Györgyöt, azt tartóztassák le, de ha valamelyik képviselő tenné ezt, akkor természetesen nem tehetnek semmit. Ez nem igen nyugtatta meg Széll Györgyöt, aki nem is jelent meg.

Széll Györgyöt Ugron Gábor, Ferenczy Miklós s Czierer Ákos képviselők által provokáltatta. Széll György a kihívást elfogadta, a segédek megnevezésére halasztást kért, de Czierer s Ferenczy mindaddig nem találkozhattak a Széll György segédeivel. Mint beszéltek, Prónay Gábor báró s Hoitsy Pál is kihívták Széll Györgyöt, az előbbi Rohonczy Gedeon és Fáy László, ez utóbbi Horváth Gyula és Hevessy Bertalan képviselők által. Azonban sem Hoitsy, sem Prónay segédei többszörös keresés s Széll György lakásán való hosszabb várakozás után sem tudták őt megtalálni.

Irodalom.

× **Jókai Mór** a világirodalom e nagy alakjának legújabb regényeit olvasó fizetés kiadásban bocsátja közre Révai Testvérek könyvkiadóhivatala Budapestén. Az a czél legegyszerűbb elvű, hogy a halhatatlan költő ragyogó művei bejussanak nem csak a gazdagok könyvtárába, hanem a szegényebb sorsúak könyvpolcára is. Birhassa azokat minden magyar ember. Jókai alakjaiban és bübajos szépségében lássa, szeresse hazáját megszállva, a költészet fényével megara nyozottan.

Szükséges-e Jókai műveit bővebben ajánlani? Hiszen az ő neve ismerősen, kedvesen csendül szívesen világban, ahol érző szívek, művelt kedélyek vannak. Csak éppen itthon kellene magyarázni, ki ő s hogy ír ő? Csak éppen itthon, hol csillogó zamatos humorát, nemes költészetét, nyelvének gazdag szin-pompáját teljesen lehet élvezni?

Az első mű, melylyel Jókai Mór újabb regényeinek kiadása megindul: „A löselei fehér asszony” című ötkötetes regény a nagy költő egyik legnagyobb szabású, legérdekesebb alkotása.

A vállalat 2^{1/2} ivre, nagy nyolczadrétű füzetekben fog megjelenni, még pedig egyelőre kéthetenként egy füzet. Egy-egy füzet ára 25 kr. Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben. Előfizetési ára: Egész évre (26 füzet) 6 frt. Félévre (13 füzet) 3 frt.

Az előfizetések legelőszérűbben postai utalványon küldhetők be a kiadóhivatalhoz: (Budapest, IV. váci-utca 11. sz. a.)

Legújabb.

„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.

Budapest márcz. 20. A Teleki pályázaton a 100 arany pályadíjat 23 mű közül Somló Sándor „E l s ő s z e r e l e m” című vigjátéka nyerte el, melynek nyelvezetéről és verseléséről Csiky G e r g e l y jelenlétében elragadtatással beszél.

Budapest, márcz. 20. A Szent István társulat közgyűlésén Simor primás elnökölt, a ki a megnyitó beszédben melegen emlékezett meg Mailátról és Czirákyról a társulat elhunyt világi elnökeiről; felkéri a gyülekezetet elnökök választására. Egyhangulag megválasztott Károlyi Sándor gr. első, Apponyi Albert

gr. második elnökke. Mindketten köszönettel elfogadják a megválasztást. A napirenden levő többi tárgy elintézésé után a közgyűlés véget ért.

Fiume, márcz. 20. Az angertini köztársaság 42 tengerésztijszja a város megtekintésére és tengerészeti intézményei tanulmányozására, külön gőzzsel Triesztből, hol a köztársaság számára épült hadihajót átvették Fiuméba érkezett.

Stockholm márcz. 20. A trónörökös Norvégia alkirályává kineveztetett. Szuakim márcz. 20. Graham kémszemlére kelvén Handubig, a vidéket nyugodtnak találta. Osman Digma csapatjai közt a fegyelem meglazult; ugy hogy alig lesz bátorsága az angolokkal újból harcra bocsátkozni.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

VIII. Bérlet 10. szám.

Péntek márcz. 21.

A csókon szerzett vőlegény.

bóhózat 3 felv.

Felelős szerkesztő és kiadó lap tulajdonos Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Felhívás.

A DEBRECZENI

„István” gőzmalom

társulat részvényesei felkéretnek arra, hogy a folyó 1884-ik évben leendő közgyűlés előestéjén, azaz 1884-ik év márcz. 22-ikén szombaton délután 5 órakor a helybeli terményesarmokban tartandó értekezletre

megjelenni sziveskedjenek.

Több részvényes.

Steinfeld Ignác KIS-MACSI birtokán eladó 3 db. 3 éves telivér BERNI faj és 1 db. 4 éves KÖRMÖSDI CSÁKY-féle telivér magyar faj tenyész bika.

Kiadó.

A főpiaczon, a posta és távirda hivatalával szemben 2 nagy udvari szoba, — mely ügyvédi irodának igen alkalmas, — f. é. pünkösdtől kezdve — kiadó; értekezhetni

Biedermann E. és fia postzó kereskedésben.

Házeladás.

A helyben főpiac-utcza 1584 sz. a. létező ház és háztelek kerttel, valamint a hozzátartozó ondódi föld, szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítást nyújt a „Tiszta” biztosító társaság felszámoló bizottsága a társaság hivatali helyiségében a rendes irodai órák alatt.

1359
1884.

Arverési hirdetés.

A tanács részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonait képező varga-utcai 2177. számú, volt Tábla-ház, Do-bozy-féle ház, Farkas-féle 1590. számú ház, Vay ház, és a Bika-Lázár és Konecz ház után eső ondódi szántó földek a folyó 1884. évi ápril hó 4-én d. e. 9 órakor a városház nagytanácstermében tartandó nyilvános árverés utján haszonbérbe fognak kiadni és a feltételek megtekintés és azokról tudomás szerzés végett, a számvevő hivatalra kiadattak.

Miről mind a mostani bérlők, mind a jövőre bérleni kívánók hivatalosan értesítettnek.

Debreczen 1884, márcz. 13.

A városi tanács.

Ügynökök, jutalék melletti utazók: egyáltalában mindenki-

nek (nőknek is) igen jövedelmező mellékkereset ajánlatik pontos cím megnevezése mellett:

Glück N. 900, Bécs főposta restante.

1351
1884.

Arverési hirdetés.

A tanács részéről közhírré tétetik, hogy a város tulajdonait képező Tóth ház, Kovács Pál-éle ház, Baranyi-féle ház és Oláh ház után eső ondódi szántó földek továbbá az Elepen levő 2^{1/2} nyilas tanya föld a f. 1884-ik évi márcz. hó 28-án d. e. 9 órakor a városház nagytanácstermében tartandó nyilvános árverés utján haszonbérbe fognak kiadni, és a feltételek megtekintés és azokról tudomásszerzés végett a számvevő hivatalra kiadattak.

Miről mind a mostani bérlők, mind a jövőre bérleni kívánók értesítettnek.

Kelt Debreczenben 1884. márcz. 13.

A városi tanács.

Kávét ár-mérséklet.

C. Goverts és T-sa Hamburg

alt. Wandrahm No. 45.

szállítanak csak kezeség mellett szép kávét rendkívüli olcsó áron portmentesen utánvétellel:

5 kítő Liberia, igen kedvelt	fin.	3.50
5 „ Guatemala, kintű		4.30
5 „ Cuba, brillians		4.50
5 „ ff. Ceylon, nagyszemű		5.—
5 „ Menado, nemes faj		5.40

SZABÓ LAJOS

DEBRECZENBEN, rózsater.

ajánlja a nagyérdemű közönségnek tavaszi és nyári czikkeken nagy választású raktárát:

DIVATOS RUHAKELMÉK.

Fekete és színes ternók, kasmirok, kendők.

GYÁSZ CZIKKEK.

Színes perkál, kreton és szatinok.

KITÜNŐ SZABÁSU FÉRFI INGEK.

Vászonmiek, ágyterítők. Fekete selyem kelme és kendők. Jó minőségű kötő pamutok. Ruhadiszek, gombok, csipkék, szalagok.

NAPERNYÖK és ESERNYÖK.

≡ J u t á n y o s s z a b o t t á r a k . ≡

A
PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK
TÖBLESZTÉSI
JELZÁLOG-KÖLCSÖNÖKET
engedélyez
5%-os bank-záloglevelekben,

előnyös feltételek mellett és pedig földbirtokra a magyar korona területén, valamint a vidék nagyobb városaiban fekvő bérházakra is.

Ezen tüzletre vonatkozó határozmányok kívánatra megküldetnek.

Gyötrő köhögés,

tüdő- és gyomorbetegségek meggyógyítva

a Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sörre által. Bécs. Graben. Bräunerstrasse 8. sz.

Nyilvános köszönet.

egy meggyógyult betegről, kiről már barátai egészen lemondtak, meggyógyítva a Hoff János-féle malátakivonat-egészségi sörre és a Hoff János-féle malátákivonat-egészségi sörre által. A torok- mell- gyomor és tüdő-bajok ezen valódi kincsben rejő becses tulajdonok által teljesen eltávolítottak.

Corabia, feb. 22.

Tekintetes ur!
Mintán már az 1876 ik évtől igen beteges voltam s daczára a leggodosabb ápolás s számtalan gyógyszer használatának állapotom mind rosszabbra fordult volna, olyannyira, miszerint barátim már csak mint halottat tekintettek, az egyik hírlap hirdetésményi rovatában megpillantottam az ön felhívulbatlan malátakivonat-egészségi sörre-t a malátákivonattal együtt. Azonnal mindjárt két egymásutáni szállítványt rendeltem meg az ön malátakivonat söréből, mindegyiket 58 palackjával a bozzaváló malátakivonattal együtt, a hatás meglepő volt. Már a legelső szállítvány elfogyasztása után teljesen helyre voltam állítva, a második már tökéletesen meggyógyított. Azonban a túlságos erőfeszítések, a gyakori meghűlések következtében ujra ismét az előbbeni állapotba jutottam s ennélfogva kérek az ideesatolt 10 frtért posta fordultával malátasört és cukorkát, testvérbátyám Strak Ferenczet is megbíztam Bécsben, számomra a legelső hajóval még 50 palack sörnek megküldésével.
Legmélyebb köszönetem mellett maradtam mély tisztelettel

STARK ANTAL
gőzmalom-tulajdonos, Corabián, Románia.

Magas elismerőiratok.

„Ezen kitünő italt mindenkor a legnagyobb sikerrel használtam.“
Koppenhága, Leuning, igazságügym.

Császárok, királyok és hercegek magas elismerőiratai a Hoff János-féle malátagyártmányokért.

I. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata, „Ferencz József osztrák császár: „örömmel tüntetem önt ki.“ A szász király: „A királyné anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.“ A meklenburg-sverini nagyherceg „elismerőresemet.“

Ö V Á S !

Csakis valódi Hoff János-féle, a cs. kir. kereskedelmi törvényszék által Ausztriában és Magyarországon feljegyzett védjeggyel (a feltaláló arcképe) ellátott malátagyártmányokat kell kérni, mások nem valódi készítményeiből hiányzanak a gyógyfűanyagok és a Hoff János-féle malátagyártmányok valódi készítés módja, ennek következtében — az orvosok nyilatkozata szerint — az egészségre nagyon ártalmas hatást gyakorolhatnak. (A valódi Hoff János-féle mell-malátakivonattal kék papírba vannak csomagolva.)

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos Geréby Fülöp és Varga Lajos uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvárad: Jauky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab, N-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weisz Sámuelné. H-Böszörmény: Dengeyl László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerüzében.

ZÁDOR LAJOS

divat terme

DEBRECZEN, főpiaczon városházépület.

Raktáram a jelen időnyre már dusan fel van szerelve mindenféle

női felöltőkkel, mantillokkal

és a legújabb divatnak megfelelő tavaszi és nyári női ruhaszövetekkel és ezeknek kellékeivel; valamint gyári raktáru esernyő és napernyőkkel; ezeket a nagyérdemű közönség pártfogó figyelmébe ajánlom.

V Á L L F Ű Z Ő K (miederek.)

27 **VÉGELADÁS** 27

Építkezés következtében, kilencz év óta fennálló divat és rövidaru tüzletmet végkép felosztalom, és teljes

végeladást nyitok meg
minden az üzletemben levő czikknek
gyári áron alul adatnak el.

A midőn háas köszönetemet f-jezem ki, helybeli és vidéki b. vevőimnek, eddigi szives pártfogásukért, szabad legyen e felhívásomat is becses figyeimökbe ajánlani teljes tisztelettel

BAUM MIKSA
piacz, Veszprémi féls ház.

NAPERNYŐK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

LÖFKOVITS ARTHUR és TÁRSA

órák és ékszerész

ARJEGYZÉKE

Debreczen, főpiacz-utca 2142. a posta szomszédságában.

Oeska arany és ezüst teljes értékében bevételeik.

EZÜST ÓRÁK JÓTÁLLÁSSAL.		GYŰRŰK.		ÉKSZEREK	
	fejebb		fejebb		fejebb
Henger férfi óra	9	Ezüst emaille gyűrű	50	14 karatos arany női medaille	8
" " kettős fedéllel	12	14 karatos arany női gyűrű	2	Ugyanaz valódi gyémánttal	15
Horgony " kettős fedéllel	14	" " pecsét	4	Gyönyörű ezüst férfi mellű	2
Remontoir kulcs nélkül huzható finom	16	" " facon	5	14 karatos arany " " "	6
" " kettős fedéllel	14	" " karika üres	3	Legujabb ezüst női " " "	2
" " finom	16	" " tömör	5	14 karatos arany női " " "	15
" " kettős fedéllel	18	Valódi gyémánt gyűrű	8	14 karatos ar. garnitúra	20
" " finom	24	" " férfi	12	" " " valódi gyémánttal	30
Nickel remontoir	10			" " " ingomb párja	4
				" " " lánzgomb garnit.	20
Arany órák jótállással.		F ű l b e v á l ó k.		Ezüstneműek.	
14 karatos női henger	19	14 karatos arany gyermek függő	1	Ezüst gyertyatartó párja	35
" " kettős fedéllel	25	" " női " " "	3	" " cukorszelence	35
Remontoir " kettős fedéllel	28	Valódi gyémánt " " "	12	" " kenyérsósár	30
" " kettős fedéllel	35	Fekete emaille " " "	2	" " névjegy tartó	20
Férfi horgony remontoir	25	" " arany kapocsossal	3	" " gyümölcs-állvány	10
" " kettős fedéllel	30	Valódi gránát függő	2	" " kúestartó	5
" " erős	45	Ezüst lencse	50	" " buratószelence	6
Inga órák jótállással.		Ékszerék.		" " dohányszelence	12
8 napig járó 1 m. hosszú	17	14 karatos arany férfi lánzc	19	" " gyermekév eszköz	5
8 " " óra s félórát ütő	24	" " nyaklánc	25	6 pár préselt ezüst dessert	19
8 " " 1 m. 30 cm. hosszú	20	Legujabb rövid női lánzc	25	6 " " sima " " "	4
8 " " óra s félórát ütő	26	14 karatos arany karék	25	6 " " ezüst étaszköz. " " "	15
8 " " " s negyed	35	Ugyanaz valódi gyémánttal	30		
		Legujabb ezüst karék	3		

Vidéki megrendelések utánvétellel a legpontosabban teljesítettnek.

Minden tárgy a kir. fémjelző hivatal bélyegével van ellátva.

Hirdetmény.

Szabad kir. Debreczen város területén levő országutakon, a földmunkálatoknak vállalat utján való kiadatása elrendeltetvén, a mintegy 10.000 frtra menő munkának elkészítésére vállalkozni szándékozók 200 frt értékű bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, Csáky Gergely tanácsnokhoz, a városgazdai hivatal helyiségébe, folyó évi márczius hó 23 ik napjának, délelőtti 10 órájáig beadni sziveskedjenek, a mikor is a beadott ajánlatok, a mérnöki hivatalnál nyilvánosan felfognak bontatni.

A zárt ajánlatban 30 méter távolságig való szállítás egységi ára, külön a homok, fekete föld és szikre kiteendő, s a 30 méternél távolabbi földszállításra ismét mindháromnál, a fokozatos ár, külön külön kötelezőleg elsorolandó.

A részletekre vonatkozó feltételek, a mérnöki hivatalnál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben 1884 márcz. 17.

Csáky Gergely
tanácsnok.

Szerkesztőség
Fiacz. SIMONFFY
házával
HIRDET
-főtizedi pénzek és
valamint a lap s
minden közlemé
Bérmintetlen levelek
fogad

XI. évfolyam
Minden

(T.) Az e
érdekeken felül
mindent azon
korteskedési
ez az ellenzék
vén az ország,
rendü, hát per
is csak kortes
itéli, s mint
röl jövő helye
tes célt lát,
ebben is. Pedit
volna is, ha
már eo ípső n
kortes cél nél
bát, ha csakug
lamenti rendsz
embereiben ke
a parlamenti r
kormányok az
lakosság kedvé
akarják tartani
minden helyes
tekinthető, ám
követelése is,
mert hasznára
több ily kortes
kormány elköv
mentáris kormá
felel feladatána
nak, hogy az i
menti kormányo
csak is a haza
különbön megs
daczára ennek,
Tisza politikáj
eme kibékülés
tett legyen. Ne
tes czéllból azé
kerületek majd
lán mindenikél
képviselő eddig
selő románság
nek adott hely
vezetett román

A „Debrecze

A „BO
Rajzo

A Bogaral
sokba került, m
vállába kapott
gár János, — S
lövést kaptak —
de azért kemén
nyargaltak mint
a puszták mess
Szent-Imré
a lövés jól beve
nem folytott —
mutatta meg a
án a magos bu
nyir és boróka
dinyés, — s g
ritott homokban
másután fordult
Most egy
ban pihennek, —
föltűk behnti,
tudja meg senki
nak, az igaz ho
mihelyt hírok el
Dönti Peti
nagy egoistának
nyult, mely neki
talmára szolgált.
Most sem i
vesztesége felett
része, mennél ke
ből nem maradt